

Verslag van de 271^{ste} vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

De secretaris, ja wel, U leest het goed, opent de vergadering en ziet 20 leden en omdat wij vandaag in een kleinere zaal zijn geplaatst, die meteen eivol is, lijken de woorden “overweldigende opkomst” zeker op hun plaats.

Dan memoreert hij onze oud-president: Jan Lokin

Waarna de leden zich afvragen waar de president is, eerst verdween de penningmeester en nu ook al de president. Is er hier sprake van een coup? Maar de secretaris ontkent alles (maar dat zeggen ze altijd allemaal) en gaat snel verder met de vergadering en geeft het woord aan de editor. Die steekt trots een nieuwe Dutch Dickensian in de lucht.

Waarna de secretaris het woord geeft aan Chris Louttit.

Die deelt hand-outs uit met daarin diverse illustraties uit onder meer Bleak House. Hij constateert dat slechts weinigen de illustrator Fred Barnard kennen. Phiz, zo stelt hij, ja die kennen wij allemaal wel maar Barnard, nee, niet echt. Vandaar ook de titel van zijn lezing. Hij wijst op de hand-outs die wij zojuist ontvangen hebben en daarin zien wij de soms ronduit beklemmende illustraties die Barnard maakte voor Bleak House; zoals die van Tom's All Alone en die van Lady Dedlock.

Spreker vraagt de aanwezigen in de zaal wat zij vinden van illustraties in een boek, horen die erbij, zijn ze in zekere zin noodzakelijk; maar de leden blijven hier vaag over.

Louttit wijst ons erop dat de illustraties Dickens meehielpen een naam op te bouwen. En latere, laat Victoriaanse illustrators als Edwin Pugh, hielpen mee om verkoop van Dickens' werk aan te wakkeren. Met name een uitgave als de Household Edition was zeer geschikt voor types als Pugh. Spreker keert dan weer terug naar het onderwerp van deze middag: Fred Barnard.

Ook Van Gogh, in de tijd dat die in London woonde, attendeerde in brieven zijn broer Theo op het werk van Dickens en met name op diens illustrator, Fred Barnard.

Barnard was een kettingroker en een ‘bohemian, artist’ met de daarbij horende levensstijl. Hij cultiveerde dat imago ook en betaalde er ook een prijs voor; hij stierf jong.

Zijn illustraties staan in zeven van Dickens's romans en in The Christmas Carol en Sketches by Boz. Daarnaast ook nog in de biografie van Forster: The Life of Dickens.

Barnard had overigens een hogere dunk van Thackery dan van Dickens. Hij vond het een vergelijking van “roastbeef” ten opzichte van “whitebait”.

Het werk van Hesba Stretton zorgde bij Barnard voor een fascinatie voor de zogenaamde “streeturchins”; vandaar al die illustraties die hij van Jo, de straatverger in Bleak House, maakte.

De actrice Jennie Lee speelde de rol van Jo in de theaters in de Verenigde Staten en kon van de inkomsten die deze rol opleverden, ruim leven.

Ook in de Household editie, die nog steeds te koop is, tweede hands weliswaar, staan de illustraties van Barnard. In de Household Edition van 1879 staan meer dan 400 illustratie van Barnard! Onder andere de heel bekende afbeelding van een frivool kijkende Mr. Micawber in het midden van een straat met op de achtergrond een kat. Wat doet die kat daar vraagt spreker zich met ons af. Ook zijn illustraties van hem uitgegeven als ansichtkaarten. Louttit laat hiervan voorbeelden rondgaan die hij ook weer inneemt. Vanaf 1830 worden zijn illustratie meer en meer karikaturen.

Spreker sluit af met de beroemde illustratie van Sydney Carton op de trappen van de guillotine.

De secretaris bedankt spreker en geeft ons de tijd voor vragen en opmerkingen. Die waren er zeker wel maar het briefje waarop die stonden, inclusief de namen van de vragenstellers, blijkt in het ongereede te zijn geraakt. Maar naar ik mij herinner kwamen begrippen als ‘realisme en fantasie’ en ‘gravures en litho's’ en ook de in deze situaties onvermijdelijke erfgenamen ter sprake.

Waarna wij, na de borrel, aan tafel gaan.

Kloek ingrijpen door het bestuur heeft er voor gezorgd dat de hamburgers, al dan niet vermomd als vegaburgers, van het menu af zijn. Er was deze keer sprake van een driegangen keuze menu.

Tijdens het diner staat plots de heer Jacobs op. Ja, dat heb je er van als je een keuze menu laat serveren. Hij spreekt zijn tevredenheid uit over het gebodene en stelt dat men diverse karakters in het werk van Dickens ook in de Haarlem Branch terugvindt. Waarop wij elkaar verbouwereerd aankijken, want je weet maar nooit.

Waarna de secretaris de bijeenkomst besluit met de constatering dat wij weer eens wijzer weggaan dan wij waren voor wij arriveerden.